

Skriftlig beretning

Alle repræsentantskabsperioder er kendetegnet ved, at LFS Hovedbestyrelse har skulle forholde sig til verden omkring sig. Og samtidig sikre, at den politiske retning, som repræsentantskabet sætter, holdes. Det er den daglige ledelse – forretningsudvalgets – opgave at stå i spidsen for dette arbejde. Denne beretning består af udvalgte nedslag fra perioden og vil blive suppleret med en mundtlig beretning.

I 2022 valgte LFS repræsentantskabsdelegerede ny formand og ny kasserer og genvalgte næstformand og to forretningsudvalgsmedlemmer. Det var første gang i mange år, at der var udskiftning i den politiske ledelse. Og selv om det var en udskiftning på 40 %, så var det på alle måder udramatisk. Den tidligere formand Britt Petersen og Pia Ludvigsen trådte af efter mange års tro tjeneste. Og overgav stafetten til det nyvalgte forretningsudvalg, som skulle stå i spidsen for den satte kurs.

En kurs hvor velfærdsstatens krise og kampen for ligeløn var i fokus.

Allerede i foråret 2023 tog en gruppe valgte i LFS første initiativ til at gøre opmærksom på de kæmpe udfordringer kommunerne – det største velfærdslandskab – stod i frem mod forhandlingerne om økonomiaftalen. Velfærden har været og er fortsat underfinansieret. Derfor pakkede vi sydfrugterne og dinosaurdragterne og rejste til Aalborg for at minde deltagerne på KL's Topmøde om, at det sådan set er i forsommeren, velfærdsstatens egentlige Finanslov bliver vedtaget. LFS var synlige for at sige det mildt, da kommunalpolitikere fra hele landet mødtes. På Topmødet skulle de tage stilling til, om de ville lægge pres på regeringen i forhandlingerne, så en kommende økonomiaftale sikrede økonomi til at fastholde og udvikle velfærden. Vi bakkede i LFS synligt op om den kamp. På bagkant må vi konstatere, at presset ikke var stort nok fra hverken KL eller fagbevægelsen til at vi kan sige, at økonomiaftale for 2024 fastholder og udvikler velfærden. SÅ kampen fortsætter.

KL's Topmøde blev starten på en lang række invitationer til formanden om deltagelse i P1 Debat og Debatten med Clement Kjærsgaard. Det har været afgørende, når formanden har deltaget i den offentlige debat at benytte synligheden til at holde det brede fokus på borgernes ret til retssikkerhed og ordentlig velfærd. Og stå fast på offentligt ansattes ret til ordentlige arbejdsforhold. De fleste af de kampe, vi kæmper, har vi nemlig til fælles med en lang række borgere og offentligt ansatte.

OK24 og Trepårtens ladeport

Perioden 2022-24 har været kendetegnet ved, at overenskomstforhandlingerne på det offentlige område, er løbet med den største del af opmærksomheden. Baggrundstæppet for OK24 var den længe ventede rapport fra lønstrukturkomiteen, som blev nedsat efter sygeplejerskernes strejke i 2021. Rapporten blev udskudt af flere omgange. Blækket var ikke mere end tørt før der gik valgkamp i den. Så trak regeringsforhandlingerne ud – og endte som bekendt med en noget anden regering end de fleste danskere havde forudset. Og selv om man skulle mene, at det havde været muligt at forudse, så var der overenskomstforhandlinger på det private område i 2023, som gjorde at rapporten først blev præsenteret sommeren 2023. Midt i de faglige organisationers forberedelse til OK24. Og før fagbevægelsen fik set sig om, så var Statsministeren ud og benævn, hvilke fire faggrupper, der i regeringens øjne, skulle have del i trepartsmidlerne.

I LFS har vi i årevis peget på, at der er uligeløn i Danmark – også i den offentlige sektor. LFS har også i årevis peget på, at hvis man skal løse uligelønsproblemet i Danmark, så er Christiansborg nødt til at afsætte penge til at løse det. Lønstrukturkomiteen blev aldrig sat til at undersøge, om der er uligeløn i Danmark. Derfor kom det heller ikke som nogen overraskelse, at den ikke konkluderede, om det er tilfældet. Men rapporten bekræftede det vi ved fra andre lønkommissioner: At personalegrupper, der har mindst 70 % kvinder ansat, i gennemsnit har en faktisk lavere løn end andre med tilsvarende uddannelse, ansvar og erfaring.

LFS-repræsentantskab satte sig i 2022 for at overenskomstforhandlingerne i 2024 skulle være der, hvor vi igen rejste spørgsmålet om uligeløn til de kvindedominerede fag. På trods af, at vi på tidspunkt ikke med sikkerhed vidste, hvad lønstrukturkomiteen ville komme frem til, så gik vi i Hovedbestyrelsen i gang med at planlægge OK24 kampagne. Kampagnen skulle være konkret, den skulle anviser en vej til finansiering af lønløft til de kvindedominerede fag. Og det skulle kommunikeres klart og tydeligt til vores medlemmer.

Det resulterede i, at LFS stod klar med en kampagne med et tydeligt budskab. Kravet var 10.000 kr. mere i løn til ikke bare alle LFS medlemsgrupper. Men til alle i de kvindedominerede fag. Fag hvor der er mindst 70 % kvinder – typiske service, social- og sundhedsfag. De 10.000 kr. var ikke bare et tal, vi trak ud af øret en sen eftermiddag i HB. Det var en nøgtern beregning af, hvad der skulle hentes hjem, hvis både vi både skulle indhente den tabte købekraft under inflationskrisen og løse uligelønsproblemet. Og helt i tråd med FOA så stillede vi et kronekrav, fordi kronestigninger løfter fra bunden og dermed mindsker uligheden. På TR-møder, arbejdspladsklubmøder, fredagsbarer med medlemmer formidlede vi budskabet. Responsen var entydig. Selv om det ikke nødvendigvis var et realistisk krav, så skulle det stilles. Medlemmerne tilkendegav bredt set, at det er vigtigt for dem, at deres fagforening har en vision. At de kæmper for den. Og står ved deres krav – også når sejren ikke kan hales i land. Så det gjorde vi.

Mette Frederiksens udmelding om faggrupperne, fagbevægelsen kontante krav om mindst to-cifrede stigninger blev starten på den splittelse, som vi i LFS frygtede frem mod OK24. De kvindedominerede fags fagforeninger havde mere end svært ved at finde fælles fodslag. Vi gjorde i

LFS ellers en ihærdig indsats for at det skulle lykkes. Men OK24 forløbet blev hurtigt hver man M/K for sig selv. Og da fagbevægelsen accepterede en ramme på præcis de 8,8%, så Wammen i december meddelte, at han mente, var loftet, så vidste vi godt, at sejren ikke vil komme i hus.

Bevares – vi under alle vores medlemmer de velfortjente lønstigninger, men reallønstabt blev ikke indhentet for lavestlønnede. Pædagogerne fik en luns fra treparten om løn- og arbejdsvilkår. Men lunsen blev betalt med en høj pris. F.eks. bliver seniordage indekseret, så pædagoger fremover får senere adgang til seniordage. Treparten åbnede dermed en ladeport for, at de kollegaer, som ikke fik del i trepartsmidlerne skal betale samme pris ved OK26. Og regeringen sikrede sig mod en strejke ved OK24 ved at kræve at afstemningen skulle sammenkædes. Det betød, at et samlet flertal af kommunalt og regionalt ansatte skulle stemme nej, for at der kunne udløses strejke. Det samlede resultat ved afstemning blev et ja. Men LFS OK24 kampagne viser helt entydigt, at når man som fagforening er kommunikerer sin holdninger klart, tydeligt, sammenhængende og overbevisende. Når man står fast på sine holdninger og ikke sælger ud af dem undervejs, som nederlaget indfinder sig. Så kan man flytte stemmer. LFS havde den næsthøjeste stemmeprocent i FOA på 69,76 % og over 60 % af dem stemte nej.

Det kan diskuteres, om sammenkædningen kan kaldes en genistreg fra regeringens side. Men der er ingen tvivl om, at regeringen ikke ønskede sig mere ballade fra fagbevægelsens medlemmer efter Store Bededagstyveriet.

Så nu spoler vi lige baglæns til den besynderlige start på regeringssamarbejdet. Regeringen meddelte i regeringsgrundlaget, at den anerkender, at løn- og arbejdsvilkår har betydning for, om man kan rekruttere og fastholde dygtige og engagerede medarbejdere. To sekunder senere mente de pludselig, at det vigtigste var at øge arbejdsudbuddet – derfor skulle danskerne arbejde en dag mere om året. Selv om baggrunden var træls, så brillerede aktive LFS-medlemmer og valgte igen med deres tilstedeværelse. Vi tog initiativ til aktioner ved Christiansborg, som stødt voksede sig større og kulminerede med den største tværfaglige demo siden velfærdsdemonstrationerne i 2007 – på tværs af offentligt og privatansatte. LFS var synlig i radio og TV – og ikke mindst i gadebilledet med vores arsenal af udklædning. LFS er en organisation, der mener det seriøst, men ikke er blege for at tage legetøjet på. Og selv om vi med vores aktioner fremkalder smil på læben, så fastholder vi alvoren af den velfærdskrise, som vores medlemmer står i.

LFS er en del af den samlede fagbevægelse og står i præcis den samme suppedas. Fagbevægelsens sejr er LFS's sejr. Men fagbevægelsens nederlag er også LFS nederlag.

Fagbevægelsens Hovedorganisation har forstået krisens alvor. De har nemlig regnet deres egen dødsdato ud. Spørgsmålet er, om de har analyseret sig frem til kvalificerede bud på, hvorfor Fagbevægelsen mister opbakning. Flere og flere vælger, at stå udenfor fællesskabet.

Derfor har HB brugt tid på at blive klogere på de udfordringer, som den samlede fagbevægelse står med. Og videreudvikle visioner og strategier. Oplægsholdere udefra har givet input til debatterne om strategier og visioner – og vigtigst at alt, hvordan vi sætter handling på.

Tidligere konsulent i FH og arbejdsmarkedskommentator, Lawand Hiwa Namu holdt oplæg for HB i marts om fagbevægelsens krise. Man kunne nemt miste modet, hvis ikke det var fordi han kritiserer fagbevægelsen, af ren kærlighed til den. Oplægget bekræftede, at vi skal holde fast i de store visioner og fortsat udvikle vores ideer til et bedre samfund. Men det lykkes ikke, hvis vi sidder i et lukket rum og debatterer. Det er medlemmerne vi skal tale med og lytte til. Derfor besluttede FU, at Lawand skulle sprede budskabet til flere hundrede LFS-tillidsrepræsentanter på et stormøde i Nørrebrohallen. De sluttede af med en øvelse, hvor de skulle komme med bud på, hvilke problemer deres medlemmer står med i forskellige livsfaser. Og hvilke visioner og løsninger – store og små – LFS kan arbejde videre med. De input har vi med på repræsentantskabet og der arbejdes videre med at konkretisere dem i HB i 2025 – 26. Det er et eksempel på, hvordan HB arbejder med den satte retning. Vi drøfter udfordringer, sætter handling på, lytter til medlemmerne. Tillidsrepræsentanterne meldte tilbage, at de var meget begejstrede for at blive inspireret til at drømme stort. Det tror vi på er forudsætningen for, at vi kan skabe kollektiv handling. At vi drømmer sammen. Og bliver klogere sammen.

HB har i perioden desuden deltaget i to FOA kongresser – en ekstraordinær og en ordinær. LFS satte med sin delegation to tydelige aftryk på den ordinære kongres:

Kongressen vedtog en udtalelse på kongressen i november 2023 med budskabet ”Stop krigen og send nødhjælp til de civile nu!” Udtalelsen har ikke gjort en forskel for den palæstinensiske befolkning, der fortsat er under angreb. Men det viste med al tydelighed, at knap 600 delegerede FOA medlemmer ikke har svært ved at tage stilling. Det er uhyrligt, det der foregår.

Det andet aftryk var, da LFS forslag om stop for lønstigninger til de forbundsvalgte nær gik igennem. Det er i LFS optik en sejr, at det var så snævert et flertal, der vedtog lønstigningerne. For det viser, at man kan flytte stemmer, når man gentager og kommunikerer klart og tydeligt.

Det er umuligt at samle alle aktiviteter og vigtige begivenheder i en skriftlig beretning. Men vi kommer ikke udenom den katastrofale rammeaftale ”Sammen om Handicap”. Og i skrivende stund har den nu tidligere Socialminister også fået kritik for at haste lovforslaget om magtanvendelser igennem. Handicapområdet – ja hele det specialiserede område kommer fortsat til at være fokuspunkt for den kommende hovedbestyrelse.

De vigtigste udfordringer, som LFS står overfor i den kommende periode er fortsat den stigende ulighed og dermed smuldrende sikkerhedsnet for mennesker – både dem der er på arbejdsmarkedet og står udenfor. Det er en velfærdskrise, hvor vi kommer til at skulle kæmpe for den offentlige sektor, som det sikkerhedsnet alle kan få brug for før eller siden.

Hvis den offentlige sektor skal være "great again", så kommer vi ikke uden om, at vi skal stå skulder ved skulder med de mest udsatte borgere. Vi skal kæmpe sammen med offentligt og privatansatte. Og bruge politisk kapital på at samarbejde med andre faglige organisationer, græsrodsorganisationer. Det kan vi lykkes med, hvis vi fortsætter med at udvikle visioner – ikke bare for LFS medlemmer. Men for det samfund vi gerne vil efterlade til kommende generationer.